

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

ДАЙДЖЕСТ №64

20 СЕРПНЯ — 26 СЕРПНЯ 2025 РОКУ

ДЕРЖАВНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

З 1 вересня 2025 року набуває чинності Закон «Про лобіювання». У Національному агентстві з питань запобігання корупції (НАЗК) [пояснюють](#), що він встановлює прозорі правила взаємодії бізнесу, громадськості та влади, надаючи лобістам офіційний статус і право відкрито впливати на законодавчі процеси через участь у робочих групах та співавторство законопроектів. Ключовим інструментом для цього стане Реєстр прозорості, який адмініструватиме НАЗК. Саме він забезпечуватиме публічний облік лобістів і відкриті звітність за результатами їхньої діяльності. Очікується, що запуск Реєстру відбудеться одночасно з набранням чинності Закону — 1 вересня. НАЗК здійснюватиме моніторинг та перевірку осіб, що займатимуться лобістською діяльністю без відповідної реєстрації. 1 вересня НАЗК проведе брифінг на тему: «Запуск інституту лобіювання: що зміниться для бізнесу і влади». Серед іншого спікери розкажуть про основні засади функціонування Реєстру прозорості, хто зобов'язаний реєструватися та як це зробити, а також про основні положення Закону «Про лобіювання». Деталі та реєстрація на захід — за [лінком](#).

У Верховній Раді зареєстрували законопроект №13697, що пропонує скасувати вирішальну роль іноземних експертів у формуванні українських судових та правоохоронних органів, а також управлінні об'єктами державної власності. Його ініціатори (депутати переважно з фракції «Батьківщина») пропонують скасувати вирішальний вплив міжнародних представників у конкурсних процедурах таких органів, як Вища рада правосуддя, НАБУ, САП та інших. Законопроект також передбачає зміни до низки законів, щоб забезпечити виключно українське представництво у наглядових рада об'єктів державної власності. Так, в документі запропоновано створити Національну Асамблею Героїв України як консультативно-дорадчий орган, який братиме участь у формуванні державних органів та контролі за їх діяльністю.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Боротьба з корупцією важлива для вступу України до ЄС — єврокомісарка Марта Кос. Про це йдеться у її [публікації](#) в соцмережі X після зустрічі з очільником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) Олександром Клименком та директором Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) Семеном Кривоносом, що відбулася 26 серпня у Брюсселі. «Мала зустріч з керівництвом НАБУ

та САП: їхня боротьба з корупцією має вирішальне значення для вступу України до ЄС та її відновлення. Я знову підтверджую свою повну підтримку їхньої роботи: незалежні антикорупційні органи є основою верховенства права та здорового бізнес-клімату», — зазначила Кос.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ

Міністерство економіки та Міністерство цифрової трансформації України запустили першу державну послугу з підтримкою штучного інтелекту. Йдеться про оформлення ветеринарної ліцензії на державній платформі через систему «ЄДозвіл», інтегровану в портал «Дія». ШІ-модуль аналізує подані документи на повноту, відсутність помилок і відповідність вимогам, що дозволяє пришвидшити розгляд заяв, знизити навантаження на державних експертів та зменшити простір для корупції. Зазначається, що запуск ШІ-модулю у ветеринарній ліцензії — це лише перший крок. Його ефективність стане підґрунтям для подальшого розширення цифрового ліцензування та діджиталізації дозвільних процедур в Україні.

РОБОТА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Агентство з розшуку та менеджменту активів (АРМА) забезпечило виконання судового вироку про спецконфіскацію коштів російського онлайн-казино PIN-UP на суму 2,8 млрд грн. У її межах до Міністерства фінансів України перерахували цінні папери — військові облігації на 2 млрд грн для дострокового погашення та зменшення державного боргу. Також до державного бюджету спрямували 825 млн грн. Загалом у 2025 році АРМА вже забезпечило перерахування 6,8 млрд грн до бюджету від управління арештованими активами.

Посадовці все активніше декларують криптовалюту як спосіб приховати незаконно набуті статки. У НАЗК [повідомляють](#), що, згідно з даними [Реєстру декларацій](#), у 2,2 тис. поданих декларацій за минулий рік зазначено криптоактиви на 786 млн грн. НАЗК зафіксувало численні порушення у їх декларуванні, найпоширеніші з яких — відсутність документальних підтверджень набуття та операцій з криптовалютою, декларування вигаданих активів і заниження їх вартості. У низці випадків фігуранти не змогли пояснити джерело походження криптовалюти або надати документи, що підтверджують законність транзакцій. Це стало підставою для досудових розслідувань, зокрема за статтею 366-2 КК України щодо подання недостовірних даних у деклараціях.

КАДРОВІ РІШЕННЯ

205 кандидатів подали заявки на вакантні посади суддів у Вищому антикорупційному суді (ВАКС). Зазначається, що на посади суддів претендують переважно кандидати юридичних наук і адвокати. Нагадаємо, що приймання

документів на 23 вакантні посади суддів Вищого антикорупційного суду тривало з 7 липня по 6 серпня 2025 року. Вони включають 13 посад суддів до першої інстанції ВАКС та 10 посад суддів до Апеляційної палати ВАКС. Зазначається, що у середньому на одну посаду претендує 9 кандидатів. Після перевірки документів Вища кваліфікаційна комісія суддів України (ВККС) ухвалить рішення про допуск кандидатів до участі в конкурсі.

ПУБЛІКАЦІЇ В МЕДІА НА ТЕМУ КОРУПЦІЇ

«Громадські організації закликають Президента ветоувати законопроект № 11533».

Таку заяву [опублікував](#) на своєму сайті Рух Чесно. У ній активісти зазначають, що законопроект, який Верховна Рада ухвалила 21 серпня у другому читанні, суттєво обмежує публічний доступ до електронних реєстрів — зокрема до даних про нерухомість посадовців та інших відомостей, які «пов'язані із забезпеченням національної безпеки і оборони». На думку громадських організацій, законопроект не тільки не вирішує безпекових питань, а й створює загрози для прозорості, ускладнюючи викриття корупційних правопорушень. У заяві також зазначається, що документ ухвалено поспіхом — без обговорення на профільному комітеті перед другим читанням та за скороченою процедурою, без врахування пропозицій центральних органів виконавчої влади.

«Українці найчастіше вважають корупцію причиною своїх сумнівів у майбутньому України в ЄС».

Про це йдеться у [пресрелізі](#) Київського міжнародного інституту соціології стосовно нещодавнього опитування громадської думки про перспективи членства України в ЄС. Згідно з його результатами, 53% українців вважають імовірним, що через 10 років Україна буде процвітаючою країною-членом ЄС, тоді як 40% мають песимістичні очікування. Зазначається, що оптимізм переважає серед молоді та тих, хто довіряє владі й вважає ЄС надійним союзником. Водночас песимістичні настрої респонденти найчастіше (25%) пояснювали поширеністю корупції в Україні, неефективністю / незадоволеністю українською владою та небажанням самого ЄС приймати Україну.

«Як фальсифікують справу проти керівника детективів НАБУ, який документував друга Зеленського — Міндіча».

У [колонці](#) для Української правди Олена Щербан, юристка і заступниця виконавчого директора Центру протидії корупції, зазначає: повноваження антикорупційних органів відновили на рівні закону після фатальної спроби знищення, але щодо тиску на людей, які розслідували резонансні справи НАБУ — все значно гірше. Адже два детективи НАБУ досі перебувають в СІЗО. Три інші детективи — отримали підозри за давніші ДТП і також перебувають під вартою. Щербан, зокрема, пише про можливу фальсифікацію кримінальної справи проти Руслана Магамедрасулова — керівника детективів НАБУ, який, як [повідомляють](#) медіа, займався розслідуваннями, що торкалися оточення президента Зеленського. Магамедрасулова та його батька затримали за обвинуваченнями у нібито пособництві державі-агресору через «підготовку» до продажу насіння коноплі. Однак ключові докази — аудіозапис розмови, Telegram-листування — викликають підозри у фальсифікації. Олена Щербан підкреслила, що СБУ чинить тиск на суддів, аби

залишити детективів під вартою та отримати час на нові фальсифікації. За її словами, це шлях для дискредитації подальших викриттів топкорупції серед найближчого оточення президента.

Нагадаємо, що 25 серпня майже три сотні працівників НАБУ [закликали](#) зробити засідання щодо справи Магамедрасулова у Київському апеляційному суді відкритим. Пізніше [стало відомо](#), що суд переніс засідання на 9 вересня.

«Запобігання — це про ефективну антикорупцію, а не про ефектні заголовки». В [інтерв'ю](#) для Укрінформ голова НАЗК Віктор Павлущик підкреслив важливість збереження незалежності антикорупційних органів, особливо в контексті євроінтеграції, та зазначив, що ефективне запобігання корупції має бути не менш актуальним для суспільства, ніж гучні медійні викриття. За його словами, медіа широко висвітлюють корупційні кейси, що постійно актуалізує цю тему. Але постійні викриття, кримінальні справи і вироки свідчать не так про високий рівень корупції, як про активну протидію їй. Він також зазначив, що близько 90% громадян вважають, що рівень корупції в державі є високим, однак реальний корупційний досвід мали лише менше 20% людей. За словами Павлущика, надважлива функція міжнародних організацій — ОЕСР, GRECO, Єврокомісії, МВФ, Світового банку — полягає в постійному моніторингу ситуації в Україні та донесення відповідних висновків до нашого суспільства і до міжнародної спільноти. Робити висновки про корупцію в Україні варто на основі цих даних, а не повідомлень в анонімних телеграм-каналах. Павлущик підкреслив, що міжнародні організації визнають прогрес України у сфері боротьби з корупцією, однак залишається потреба у підвищенні ефективності антикорупційних розслідувань — зокрема, шляхом ухвалення законопроєкту про неможливість зловживання процесуальними правами.